

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

філологічний факультет

Кафедра сучасної української мови

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан

філологічного факультету

проф. Бунчук Б.І.

« 5 » вересня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

ПРОБЛЕМА ТРАДИЦІЇ І НОВАТОРСТВА В ЛІТЕРАТУРІ

(вибіркова)

Освітньо-наукова програма: «Філологія»

Спеціальність: 035 Філологія

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий) PhD

Мова навчання: українська

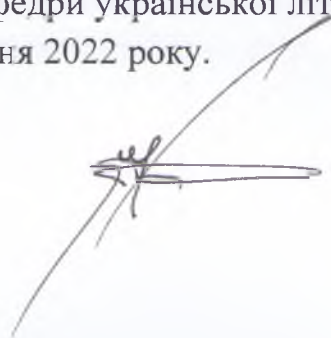
Чернівці, 2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Проблема традиції і новаторства в літературі» складена відповідно до вимог її змісту (Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності) та відповідає освітньо-науковій програмі «Філологія» підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – доктора філософії (PhD) – спеціальності 035 Філологія.

Розробник: *Антофійчук Володимир Іванович*, професор кафедри української літератури, доктор філологічних наук

Затверджено на засіданні кафедри української літератури.
Протокол № 1 від «30» серпня 2022 року.

Завідувач кафедри

Валентин МАЛЫЦЕВ

Схвалено методичною радою філологічного факультету.
Протокол № 2 від «5» вересня 2022 року.

Голова методичної ради факультету

Алла АНТОФІЙЧУК

МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ – визначити роль діалектики традиції та новаторства в історико-літературному процесі; осмислити значення традиції та новаторства в конструюванні авторського задуму та для художнього мислення письменника; проаналізувати діалектику традиції та новаторства в системі літературного жанротворення, зокрема з'ясувати роль Біблії в цьому процесі.

ЗАВДАННЯ КУРСУ полягають у тому, що навчальна дисципліна забезпечує ширше ознайомлення аспірантів із сучасним розумінням проблеми традиції і новаторства в літературі, сприйняття літературного процесу як діалектичної єдності повторюваного і неповторного, пізнання особливостей розвитку національної літератури в широкому світовому контексті, осмислення літературних явищ різних культурно-історичних періодів, нове прочитання творчості конкретного письменника з погляду використання ним тем, ідей, образів, жанрів, способів і засобів творення тощо.

КОМПЕТЕНЦІЇ, ЯКИМИ МАЄ ОВОЛОДІТИ АСПІРАНТ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Інтегральна компетентність. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми в галузі філології в межах професійної, наукової та дослідницько-інноваційної діяльності, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення на міжнародному та національному рівні.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу філологічних знань.

ЗК 3. Здатність до проведення самостійних досліджень на високому рівні з опертям на найновіші світові здобутки в галузі філології.

ЗК 4. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел: фахової літератури, електронних баз.

ЗК 5. Здатність самостійно генерувати нові ідеї та застосовувати теоретичні знання в практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність критично оцінювати наукові здобутки інших дослідників та свої власні.

ЗК 9. Здатність до міжособистісного спілкування, дотримання вимог професійної етики, уміння взаємодіяти та комунікувати з іншими фахівцями в галузі філології.

ЗК 11. Здатність ініціювати, організувати і проводити комплексні теоретичні та практичні дослідження у філологічній галузі.

ЗК 13. Здатність усвідомлювати роль і значення науки в культурі, зв'язок з іншими формами знання, вплив на проблеми інформаційного суспільства.

ЗК 14. Здатність проводити оригінальні дослідження, результати яких матимуть практичне застосування на вітчизняному та міжнародному рівнях.

ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (наукова коректність та толерантність) та уміти запобігати конфліктам під час наукових чи професійних дискусій.

ЗК 16. Здатність конструктивно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу при вирішенні складних теоретико-прагматичних питань.

ЗК 17. Здатність до формування системного наукового та загальнокультурного світогляду.

ЗК 18. Здатність до планування часу, самоорганізації та самоконтролю.

ЗК 20. Здатність до усвідомлення норм наукової етики та дотримання правил академічної доброчесності.

ЗК 21. Здатність у процесі наукових досліджень виявляти повагу до людської гідності (відмова від домінування, заподіяння шкоди й насильства) незалежно від статевої та гендерної самоідентифікації; здатність усвідомлено визнавати різноманіття підходів до права бути іншим.

Фахові компетентності (ФК):

ФК 1. Здатність використовувати знання з філології для доповнення наявних системних світоглядних знань, концепцій на основі вивчення нових фактів і явищ.

ФК 3. Здатність виокремлювати з накопичених спостережень ті, які можна безпосередньо застосовувати у власній науковій діяльності.

ФК 4. Здатність запам'ятовувати та відтворювати факти, терміни, основні поняття, правила і теорії.

ФК 5. Здатність на високому рівні застосовувати методи наукового аналізу, структурувати літературний матеріал з урахуванням традиційних і новітніх методологічних принципів і засад.

ФК 7. Здатність удосконалювати та розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень, професійно застосовувати знання з обраної філологічної галузі – літературознавства, літературної критики тощо.

ФК 8. Здатність вільно й критично послуговуватися спеціальною науковою термінологією в обраній галузі філологічних досліджень; обґрунтовувати оптимальний вибір термінів (при наявності синонімічних); за необхідності пропонувати нові спеціалізовані терміни та поняття.

ФК 9. Здатність чітко, логічно та послідовно висловлювати думку, досконало спілкуватися усною і писемною формами української та іноземної мов.

ФК 11. Здатність знаходити, відбирати й інтерпретувати наукові матеріали в першоджерелах і фаховій літературі.

ФК 12. Здатність методично грамотно працювати з текстами наукових джерел; екстраполювати засвоєні знання, уміння, навички з філологічних дисциплін у методологію власних дослідницьких проєктів.

ФК 13. Здатність виявляти феномен національної культури з опертям на розуміння її мовної та літературної специфіки.

ФК 18. Здатність розуміти специфіку та тенденції розвитку світового та українського літературного процесу, зміст методів, напрямів, стилів і жанрів.

ФК 19. Здатність на високому рівні володіти знаннями про теоретико-методологічні підходи в літературознавстві та розуміти сутність механізмів та підходів літературознавчого аналізу художнього твору.

ФК 20. Здатність до продукування нових ідей і розв'язання комплексних проблем у галузі філології в межах професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, а також до застосування сучасних методологій, методів та інструментів педагогічної та наукової діяльності за фахом.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Внаслідок вивчення курсу аспіранти досконаліше опанують суть літературного процесу, пов'язаного із проблемою літературної спадкоємності, творчого використання надбань минулого конкретним письменником чи національною літературою загалом для постійного оновлення мистецтва слова на рівні еволюції жанрів.

Аспірант повинен **знати**:

- сутність літературної традиції на рівні тем, мотивів, інтенцій, ідей, образів, жанрів, способів, прийомів і засобів творення;
- зміст поняття новаторства як творчі здобутки письменника у відкритті тем, вдосконаленні жанрових форм, засобів художнього осягнення світу;
- роль діалектики традиції та новаторства в літературних методах, напрямках, стильових течіях;
- значення традиції та новаторства в художньому мисленні письменника та конструюванні художнього задуму;
- роль традиції та новаторства в зовнішній та внутрішній будові твору.

уміти:

- застосовувати теоретичні знання на практиці;
- подавати власні тлумачення щодо теоретичного та літературного матеріалу;
- добирати власний ілюстративний матеріал щодо вузлових понять, пов'язаних із проблемою традиції та новаторства в літературі;
- користуватися термінологічним апаратом сучасного літературознавства.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Аналізувати сучасні новітні концептуальні та методологічні знання з філології та суміжних галузей знань.

ПРН 2. Застосовувати та аналізувати праці провідних українських та зарубіжних учених, наукових шкіл та фундаментальних праць у власній сфері дослідження.

ПРН 7. Формулювати наукову проблему з урахуванням сучасних наукових тенденцій.

ПРН 8. Аналізувати наукові праці з філології, виявляти дискусійні та малодосліджені питання.

ПРН 10. Визначати інформаційну цінність джерел через порівняльний аналіз з іншими джерелами.

ПРН 11. Визначати найефективніші методи дослідження в галузі філології, використовуючи міждисциплінарні підходи та зв'язки.

ПРН 12. Вести спілкування в галузі філології з науковою спільнотою та громадськістю в діалоговому режимі.

ПРН 16. Застосовувати професійні знання в приватній, суспільній, професійній та освітніх сферах спілкування в багатонаціональному середовищі та з представниками інших культур.

ПРН 19. Демонструвати філологічну освіченість, знання теорії, історії, етапів формування і розвитку мовознавчої та літературознавчої науки, персоналій; обізнаність із надбаннями світової літератури, перекладними текстами; користуватися словниками та тезаурусами різних типів, довідниками, інтернет-ресурсами та електронними посібниками.

ПРН 23. Уміти конструктивно діяти, дотримуючись принципів соціальної відповідальності на основі етичних норм.

ПРН 25. Уміти підготувати на основі самостійно отриманих результатів та успішно захистити дисертаційне дослідження.

ПРН 29. Характеризувати основні тенденції літературного розвитку в культурному контексті та аспекті історико-суспільних явищ, визначати роль і місце окремого автора в літературному процесі, його приналежність до стильової епохи чи певного художнього напрямку.

ПРН 30. Використовувати різні підходи (історико-типологічний, рецептивно-естетичний, психологічний, культурологічний, гендерний, постколоніальний,

герменевтичний) при характеристиці літературних явищ з урахуванням також і практики компаративних літературознавчих студій тощо.

ПРН 31. Застосовувати теоретичну спадщину світової літературознавчої думки та літературної критики; виявляти й розкривати інтертекстуальні паралелі.

ПРН. 34. Уміти практично застосовувати навички гендерної культури, виходячи із засад та принципів гендерної рівності та принципів гендерної демократії.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Загальна інформація

Проблема традиції і новаторства в літературі												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	2	3	90	2	10	5			75		залік
Заочна	1	2	3	90	2	2	2			86		залік

ДИДАКТИЧНА КАРТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. ПРОБЛЕМА ТРАДИЦІЇ І НОВАТОРСТВА В ХУДОЖНІЙ ЛІТЕРАТУРІ												
Тема 1. Діалектика традиції і новаторства як основа літературного розвитку.	11	2				9	12	1					11
Тема 2. Значення традиції і новаторства у розвитку літературних жанрів.	11	1				10	12	1					11
Тема 3. Традиційні жанри в літературі та роль Біблії в їх творенні.	11	1				10	12		1				11
Разом за ЗМ 1	33	4				29	36	2	1				33
Теми лекційних і практичних занять	Змістовий модуль 2. БІБЛІЯ І РОЗВИТОК ЛІТЕРАТУРНОГО ЖАНРОТВОРЕННЯ												

Тема 1. Рецепція псалтирної лірики.	4	2	2			9	10		1			11
Тема 2. Біблія та ліро-епічні жанри (молитва, притча, поема).	2	2				9	11					11
Тема 3. Жанри малої прози. Різдвяне оповідання.	2		2			9	10					10
Тема 4. Жанри великої прози. «Біблійний» роман.	2	2				10	11					11
Тема 5. Релігійна драма.	1		1			9	11					11
Разом за ЗМ 2	11	6	5			46						
Усього годин	90	10	5			75	90	2	2			86

ЗМІСТ ЗАВДАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва теми
1.	Літературний процес як діалектична єдність традиції і новаторства.
2.	Діалектика традиції і новаторства та її роль для еволюції літературних напрямків (від бароко до модернізму).
3.	Діалектичні особливості бароко й класицизму.
4.	Реалізм і романтизм з погляду традиційного і новаторського.
5.	Значення діалектики традиції і новаторства в модернізмі та його стильових течіях.
6.	Естетичні координати модерністських течій. Спільне й в модернізмі й постмодернізмі. Постмодернізм як абсолютне заперечення традицій.
7.	Літературна традиція на рівні тем, мотивів, інтенцій, ідей, образів, жанрів, способів, прийомів і засобів творення.
8.	Українське літературне бароко і творчість Григорія Сковороди.
9.	Творчість Тараса Шевченка і розвиток псалтирної та молитовної лірики в українській поезії.
10.	Іван Франко і світова культура.
11.	Іван Франко і розвиток традиційного сюжетно-образного матеріалу в українській літературі.
12.	Своєрідність трансформації біблійно-християнського сюжетно-образного матеріалу у творчості Лесі Українки.

СИСТЕМА КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є письмова (есе, реферат, творча робота) відповідь студента.

Формами підсумкового контролю є залік.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінка А (90 – 100 балів) або «відмінно» виставляється за відповідь, яка містить вичерпне за сумою поданих знань розкриття усіх запитань, розгорнуту аргументацію кожного з положень, побудована логічно й послідовно, розкриває питання від його нижчих до вищих рівнів, а також містить приклади, які дозволяють судити про повноту уявлень студента з поставленого питання. Відповідь повинна бути викладена гарною, багатомовною, відзначитися точним вживанням термінів, містити посилання на засвоєну навчальну літературу.

Оцінка В (80 – 89 балів) або «добре» виставляється за відповідь, яка містить повне, але не вичерпне за сумою виявлених знань висвітлення усіх запитань, що містяться в білеті, скорочену аргументацію головних положень, допущено порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, а розуміння теоретичних питань не підкріплено ілюстраціями. У відповіді допускаються стилістичні помилки, неточне вживання термінів, довільне витлумачення фактів.

Оцінка С (70 – 79 балів) або «добре» виставляється за відповідь, яка містить недостатньо вичерпне за сумою виявлених знань висвітлення питань, що містяться в білеті, відсутня аргументація головних положень, допущено порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, а наведені приклади з практики не відповідають теоретичним моментам даного курсу. У відповіді допускаються стилістичні помилки, неточне вживання термінів, довільне витлумачення фактів. Крім того, таким балом може бути оцінений студент, який протягом семестру не виявляв відповідних знань з даного курсу, але на іспиті успішно відповів на поставлені теоретичні та практичні завдання.

Оцінка D (60 – 69 балів) або «задовільно» виставляється за відповідь, яка містить неповне за сумою виявлених знань висвітлення усіх питань, поверхово аргументує положення, у викладі допускає композиційні диспропорції, порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, не ілюструє теоретичні положення прикладами. Мова відповіді рясніє помилками, наявне неправильне слово- й терміновживання.

Оцінка E (50 – 59 балів) або «задовільно» виставляється за відповідь, яка містить неповне за сумою виявлених знань висвітлення усіх питань або за незнання окремого питання із загальної кількості поставлених. У викладі студента допущені композиційні диспропорції, порушення логіки й послідовності викладу матеріалу. Студент не може відтворити основні теоретичні положення, але наводить окремі приклади з історико-літературного матеріалу. Мова відповіді рясніє помилками, наявне неправильне слово- й терміновживання, немає розуміння окремих літературознавчих термінів.

Оцінка FX (35 – 49 балів) або «незадовільно» виставляється у разі, коли студентом протягом навчального семестру набрано недостатню кількість балів за змістові модулі, він не може бути допущеним до складання іспиту. У випадку, якщо студент допущений, але його відповідь на іспиті містить неправильне висвітлення питань, помилкову аргументацію, допускаються помилкові умовиводи, неправильне посилання на факти та їхнє витлумачення, мова близька до суржику, він також може бути оцінений незадовільно.

Оцінка F (1 – 34 балів) або «незадовільно» виставляється у разі, коли студентом протягом навчального семестру набрано недостатню кількість балів за змістові модулі, він не може бути допущеним до складання іспиту. У випадку, якщо студент допущений, але відповісти на поставлені запитання на іспиті він не може або відповідає неправильно, а також не може дати відповідь на жодне із поставлених додаткових запитань, така відповідь оцінюється незадовільно.

Розподіл балів, які отримують аспіранти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)									Кількість балів (залік)	Сумарна к-сть балів
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T5	40	100
7	6	7	6	6	7	7	7	7		

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА

1. Агеєва В. Зміна мистецьких поколінь не визначається лише календарем. ЛітАкцент. 10 квітня 2019 р. URL: <http://litakcent.com/2019/04/10/zmina-mistetskih-pokolin-ne-viznachayetsyalishe-kalendarem/>
2. Антофійчук В., Нямцу А. Проблеми поетики традиційних сюжетів та образів у літературі. Чернівці: Рута, 1997. 200 с.
3. Антофійчук В., Нямцу А. Проблеми традиції та новаторства у світовій літературі: Навчальний посібник. Чернівці: Рута, 1998. 208 с.
4. Антофійчук В. Образ Іуди Іскаріота в українській літературі. Чернівці: Рута, 1999. 104 с.
5. Антофійчук В. Образ Понтія Пілата в українській літературі: онтологічні, поведінкові та аксіологічні домінанти. Чернівці : Рута, 1999. 40 с.
6. Антофійчук В. Євангельські образи в українській літературі ХХ століття : Монографія. Чернівці: Рута, 2001. 335 с.
7. Антофійчук В. «На арфі Господній...»: Біблійний інтертекст у поезії Дмитра Загула : Відкрита лекція в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича 5 червня 2020 р. Чернівці: Букрек, 2020. 64 с.
8. Антофійчук В., Гавріл А. Біблійні контексти української прози (Від Середньовіччя до сьогодення) : Монографія. Чернівці : Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, 2021. 316.
9. Антофійчук В. І. Євангельська традиція в контексті української літератури (теоретичні аспекти). *Південний архів* : Зб. наук. праць. Філологічні науки. Вип. XXIV. Херсон, 2004. С. 26 – 30.
10. Антофійчук В. І. Леся Українка – Наталена Королева: християнська традиція в українській літературі ХХ століття. *Леся Українка і сучасність* : Зб. наук. праць. Луцьк, 2005. С. 20 – 30.

11. Антофійчук В. І. Євангельська традиція у творчості Романа Іваничука. *Меч і мисль* : творчість Романа Іваничука у національних вимірах української культури : Зб. наук. праць. Львів-Ужгород: Гражда, 2009. С. 75 – 84.
12. Антофійчук В. І. Християнська традиція в поемі Бориса Олійника «Тасмна вечеря». *Біблія і культура*: Науково-теоретичний журнал. Вип. 12. Чернівці: Чернівецький національний університет, 2010. С. 41 – 44.
13. Антофійчук В., Гавріл А. Давня українська література і Біблія: жанри, образи, ідеї. Чернівці : Родовід, 2017. 248 с.
14. Антофійчук В. Рецепція жанру псалма у творах Володимира Мономаха. *Dialogul slavistilor la inceputul secolului al XXI-lea*. Cluj-Napoca, 2017. С. 146 – 154.
15. Антофійчук В. Параболічна структура нарису/новели-притчі Ольги Кобилянської «За готар». *Слово і час*. 2019. №3. С. 65 –69.
16. Антофійчук В. «На арфі Господній...» : Біблійний інтертекст у поезії Дмитра Загула. Чернівці: Букрек, 2020. 64 с.
17. Бетко І. Біблійні сюжети і мотиви в українській поезії XIX – початку XX століття. Zielona Gora-Kijow, 1999. 160 с.
18. Бовсунівська Т. Традиція «переложений» псалмів Давидових в українській літературі XIX ст. *Біблія і культура*. Вип. 3. Чернівці: Рута 2001. С. 117 – 120.
19. Бондар М., Ткачук М. Українська література і Шевченко. *Шевченківська енциклопедія* : У 6 т. Т. 6. С. 393 – 429.
20. Даниленко І. Молитва як літературний жанр: генеза та еволюція : Монографія. Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2008. 304 с.
21. Жулинський М. Християнство і національна культура. *Біблія і культура*. Вип. 1. Чернівці: Рута, 2000. С. 6 – 8.
22. Колодний А. Християнські засади національної культури. *Історія української культури* : У 5 т. Т. 3. К.: Наук. думка, 2003. С. 43 – 67.
23. Лановик З. *Hermeneutica Sacra*. Тернопіль : Редакційно-видавничий відділ ТНПУ, 2006. 587 с.
24. Марко В. П. Аналіз художнього твору. Київ : Академвидав, 2013. 280 с.
25. Матушек О. Проповіді Лазаря Барановича в дискурсі українського Бароко : Монографія. Харків: Майдан, 2013. 360 с.
26. Мишанич О. Біблія і давня українська література. *Біблія і культура*. Вип. 1. Чернівці : Рута, 2000. С. 9 – 13.
27. Мороз Л. Погляд на історію української літератури в аспекті християнської духовності (філософсько-теологічному). *Біблія і культура*. Вип. 1. Чернівці : Рута, 2000. С. 6 – 8.
28. Набитович І. Універсум *sacrum*'у у художній прозі (від Модернізму до Постмодернізму). Дрогобич-Люблін : Посвіт, 2008. 600 с.
29. Нямцу А. Е. Поэтика традиционных сюжетов. Черновцы : Рута, 1999. 176 с.
30. Нямцу А. Традиция и новаторство в мировой литературе. Ч. 1. Черновцы : Рута, 2005. 96 с.
31. Нямцу А. Традиция и новаторство в мировой литературе. Ч. 2. Черновцы : Рута, 2005. 88 с.
32. Нямцу А. Миф. Легенда. Литература (Теоретические аспекты функционирования). Черновцы : Рута, 2007. 520 с.
33. Пелешенко Ю. Українська література пізнього Середньовіччя (друга половина XIII – XV ст.): Джерела. Система жанрів. Духовна інтенція. Постаті. Київ: Стилос, 2012. 480 с.
34. Розумний Я. Від символізму до екзистенціалізму: Християнські елементи в українській поезії двадцятого століття. Ювілейний збірник праць Наукового конгресу у 1000-ліття хрищення Руси-України: Доповіді й матеріали з чужомовним резюме. Мюнхен, 1988/1989. С. 491 – 515 с.
35. Сидоренко Т. Іменем Марії: Образ Богородиці в християнській ліриці Івана Величковського. *Дивослово*. 2003. № 7. С. 13 – 15.

36. Сулима В. Біблія і українська література: Навч. посібник. Київ : Освіта, 1998. 400 с.

ДОДАТКОВА

1. Антофійчук В. Сакральна парадигма ранньої поезії Дмитра Загула. *Слово і час*. 2017. № 2. С. 44 – 53.
2. Бетко І. Біблійні мотиви творчості Лесі Українки в європейському контексті. Українська література в системі літератур Європи і Америки (XIX – XX ст.). Київ : Заповіт, 1997. С. 136 – 151.
3. Бетко І. Рецепція Біблії в українській поезії: Деякі історико- і теоретико-літературні аспекти дослідження. *Питання літературознавства*. Вип. 2. Чернівці: Рута, 1995. С. 31 – 41.
4. Бетко І. Святе Письмо в українській поезії: актуальні проблеми дослідження. *Nowy Testament w dziejach i kulturze Europy*. Zielona Góra : Wydawnictwo Uniwersytetu Zielono-Górskiego, 2001. S. 295 – 304.
5. Бетко І. Українська релігійно-філософська поезія. Етапи розвитку. Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2003. 240 с.
6. Бондар Л. Діва Марія як художній образ. *Українське літературознавство*. 1993. Вип. 58. С. 71 – 78.
7. Грушевський М. З історії релігійної думки на Україні. Київ : Освіта, 1992. 192 с.
8. Качуровський І. Містична функція літератури та українська релігійна поезія. *Слово і час*. 1992. № 10. С. 33 – 45.
9. Качуровський І. Релігійно-містичні елементи в ліриці Михайла Ореста. *Слово і час*. 1992. № 11. С. 14 – 18.
10. Крися Б. До образу Богородиці в українській бароковій поезії. *Медієвістика: Зб. наук. статей*. Вип. 3. С. 120 – 129.
11. Рязанцева Т. Стихія в системі. Європейська метафізична поезія XVII – першої половини XX ст.: мотиво-тематичний комплекс, поетика, стилістика. Київ : Ніка-Центр, 2014. 228 с.
12. Салига Т. Ю. Молимося, Боже єдиний... *Слово благовісту* : Антологія української релігійної поезії. Львів: Світ, 1999. С. 6 – 39.
13. «Святі чуття, закладені в молитву...»: Антологія української молитви: У 2 кн. / Упоряд. В. І. Антофійчука. Чернівці : Рута, 1996. Кн. 1. 152 с.; Кн. 2. 187 с.
14. Слово благовісту: Антологія української релігійної поезії / Упоряд. Т. Ю. Салига. Львів : Світ, 1999. 784 с.
15. Чотарі В. Еволюція жанру псалма в українській літературі. *Європейський контекст*. Волинь філологічна: текст і контекст. Польська, українська, білоруська та російська літератури в європейському контексті. Вип. 6: У 2 ч. Ч. 1. Луцьк: Вежа 2008. С. 294 – 304.
16. Чотарі В. Принципи класифікації біблійних псалмів. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету*. Серія: Літературознавство. Тернопіль, 2008. № 2 (24). С. 366 – 376.
17. Eliade M. Historia wierzeń i idei religijnych. Warszawa : PAX, 2007. T. 1. 624 s.
18. Van der Leeuw G. Fenomenologia religii. Warszawa : Książka i Wiedza, 1997. 558 s.
19. Widengren G. Fenomenologia religii. Warszawa : Nomos, 2008. 320 s.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

[http://www.sociology.chnu.edu.ua/res/sociology/Chasopys/Vup1\(9\)/22.pdf](http://www.sociology.chnu.edu.ua/res/sociology/Chasopys/Vup1(9)/22.pdf)

<https://library.ndu.edu.ua/images/2020/13072020.pdf>

<http://zw.ciit.zp.ua/index.php>

Users/123/Downloads/Npchdufl_2012_192_180_7%20(4).pdf

http://www.logos-kiev.org/publ/biblijni_motivi_u_svitovomu_zhivopisi/1-1-0-39

1.